

Ἀληθινὸν λαϊκὸν προσκίνημα ἢ «Γυναίκα τοῦ ὄρφανου» ὀπερέτο-οπερο-κοιμωικο-δραματικο-τραγωδικο-φάρσα καὶ ὅ,τι ἄλλο ἀγαπήτε, εἰς τὴν «Ἀλάμπρα». Ὁ κ. Φώτης Σαμαρτζῆς ὁ ἐπιχειρηματίας τῆς «Ἀλάμπρας» ἐξελίσσεται ἄλματόσθως πλέον εἰς «βασιμῶν τύπον. Θαυμασίως καλὰ, ἀσφράνθη τὸ Κοινὸν του. Ἀκριβέστερα, ἐδημιούργησε ἓνα Κοινὸν ἐπιτήδεον-διὰ τὸ θέατρον του. Κατὰ μίαν ἐννοιολογίαν 80 εἰς τὸ περίπου τὸ θεατρικόν τῆς «Ἀλάμπρας» ἀπὸ τοῦ ἐτῶν τώρα ἀποτελεῖται ἀπὸ ἀνθρώπων ποὺ δὲν ἐβάλλαν, ὅτι καὶ θὰ βάλλουν τὸ πόδι τους εἰς θέατρον ἄλλο.

Διέταξε γενικὴν κινητοποίησιν ἀπὸ γυναικόβλες τῶν αὐτῶν, ἀπὸ ἀνθρώπους ποὺ δουλεύουν ὅλην τὴν ἡμέραν εἰς βαρεῖας δουλείας, καὶ ἐπίσης μικρομαγαζιάτορας, μικροπέντοπώλας τῶν συνοικιῶν ἀναμίκτους μὲ ἀγαθοὺς ὀδηγητάς καὶ ἀφεις μανιάθιδας καὶ πρᾶσος γαλατάδας. Καὶ ἀκόμη συνήγαγε τοὺς καλὰδες κουρεῖς, τοὺς συντεχνίαις τῶν τυπογράφων, ἰδίως τῶν νεωτέρων μεταξὺ των, τῶν μπακαλόγατων, τῶν γυμνασιαστικῶν καὶ τῶν χαζῶν κρητισόπουλων τῶν ἀλλῶν τῶν παλιῶν ἀγαθῶν παληόπουλων οἰοῦς πρᾶσος, βρωμεροῦς βρομῶνους τῶν παλιῶν μας Ἀθηναϊκῶν Συνοικιῶν, τῶν ἀπόμεχον στρατιωτικόν, τὸ φατηγάριον, τὸ ροδιστράκι. — Τέλος πάντων ὁλόκληρον τὴν ἀγαθὴν Κοινωνίαν τῶν ἀπλῶν, τῶν πολὺ ἀπλῶν ψυχῶν.

Εἰς ὅλους αὐτοὺς τοὺς ἐξορισμένους ἀπὸ τὸ θέατρον τῆς Ποίησης καὶ τῆς Τέχνης. (ὅπως ἀποκρίθεται τὰ ἄλλα θέατρα μας) ἔδωσαν ὁ κ. Σαμαρτζῆς ἓνα κομμάτι ἰδανικὸν, μὲν ἀκτίνα χαρᾶς θεάτρον, μίαν συγκίνησιν ἀπὸ τὸ θέατρον.

Γιὰ ἓνα Κοινὸν ὀφίονης διανοητικῆς ἀναρτησίας, ἀκριβέστερον ἀνωπαρίας, ἔργα χωρὶς κομμίαν δικονόμησιν, χωρὶς γομφίον ἀκρίβειας θὰ ἦσαν τὸ ἰδανικόν. Καὶ τέτοια ἀκριβῶς τοὺς ἔδωσαν. Ἐπειδὴ δὲ καὶ τὰ γούστα τέτοιου Κοινοῦ εἶναι εἰς κρηματιώδη ἀκρίβειαν, τοὺς ἔδωσαν ἔργα-κρόμματα, γιὰ ὅλα τὰ γούστα, ὅλων τῶν συστάσεων, ἀπὸ τῆς φάρσας μέχρι τῆς τραγωδίας, περιθόντας ἀπὸ τοὺς ἑυδιαμέσους σταθμούς τῆς ὀπερέτας καὶ τῆς ὀπερας.

Ἄλλὰ δὲν πρέπει νὰ εἰσθεσθε ἀδικοί. Ἡ κοινωνικὴ χρησιμότης τῆς ἐργασίας τοῦ κ. Σαμαρτζῆ εἶνε ἐξόφθαλμος. Δίδει ξεκούρασιν καὶ λήθην ὀλίγων ὥρων τῶν κόπων μίαν ἡμέραν βαρεῖας, τὴν ὥρα ποὺ μὴ ἄλλη τάξις κἀνεὶ μακίμη... Καὶ ἀκόμη, ἐτοιμάζει τοὺς διωγμένους τῶν ν' ἀκούσων καὶ νὰ χαρῶν τὸν «Παροίταλ» τοῦ Κόγνερ καὶ τὴν «Ἀνομιώτικη Θυσία» τοῦ Στραβίνου... Καὶ βέβαια... χωρὶς τὴν «Γυναίκα τοῦ ὄρφανου» χιλιάδες χιλιάδων ἀνθρώπων δὲν θὰ ἐκπέπτοντο νὰ βάλλουν τὸ πόδι των εἰς θέατρον. Ἐνθ' τῶρα, μετὰ 40 χρόνια, εἰσθεσθε τοὺς ὀλίγους βέβαιον ὅτι τὰ διωγμένα αὐτῶν τῶν ἀκροατηρίων θὰ γερῶν μετὰ τὴν ἐξοδὸν ἀπ' τὴν «Ἀλάμπρα» τὴν πλατεῖαν τοῦ Κόνιγγος μὲ τοὺς ἤχους τῶν ὀπεδρατικῶν ρυστικισμῶν τῆς Παρουσιακῆς «μαγείας τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς».

Ἄλλως τε τέτοια προπαρασκευαστικὰ σχολαὶ τοῦ γούστου τῶν ἐρχομένων γενεῶν ὀφίονται πολυπληθεῖς παντοῦ τοῦ κόσμου.

Ἔργα ἀνάλογα μὲ ἑκεῖνα τῆς «Ἀλάμπρας» κἀίζονται καθήμερινῶς εἰς ὅλας θέατρα τῶν Παρισίων, τοῦ Λονδίνου, τοῦ Βερολίνου, τῆς Βιέννης, τῆς Ρώμης.

Πρὸς τὴν τὴν κ. Σαμαρτζῆ θὰ σημειώσωμεν, ὅτι ἐμφανίζει τὰ ἔργα του εἰς πλαίσιον σκηνογραφῶν μὲ ἀρκετὸ γούστο, ποὺ εἶνε ἓνα πρόσθετον μᾶθημα καὶ μίαν παρακίνησιν πρὸς τὸ εὖπνημα τῶν ροχαλιζόντων ὅλων μας πρὸς μίαν ἀνάληψιν ζωῆς ὀλίγον ἀνθρωπινώτερην. Ἐπειτα κἀίζονται ἀρκετὰ καλὰ, τηρουμένων τῶν ἀναλογῶν. Ὅλοι οἱ ἡθοποιοὶ ἔχουν τὸν ἀκριβῆ τόνον: χαυρόν, λαϊκόν, αἰσθηματισμὸν, ἀέρα bon enfant. Ἀκόμη καὶ ὁ Μανώλης Φιλιππίδης ἐμφανίζει τὴν ἀρκετὰ φυσικὴν distinction του, ἐνθ' ὁ Μανώλης Καντιώτης εἶνε ἐνθροπος-λαχέτον γιὰ τὸν θάνατον, τόσον ἐπιτυχῆς, τόσον εὐτυχῆς εἶναι ἢ λαϊκότης καὶ τοῦ ἀστατοῦ καὶ τῆς αἰσθηματικότητος του.

Ἡ κ. Ἄννα Ρούσσου εἶνε μίαν πολὺ καλὴν fantaisiste, μὲ ἀληθινὸν μέλλον.